

GUTENBERG

Utgifven af Typografernes förening i Helsingfors. * Helsingin Kirjanpainajain yhdistyksen ulosantama.

Tilaushinta: — Prenumerationspris:

Koko vuosikerta } 5 m. 50 p.
Helt år }
Postmaksut siihen luettuna. — Postarvodet inberäknadt.

Redaktion: — Toimitus:

K. FORSMAN. J. A. SNELL.

Ilmoitushinta: — Annonpris:

Petiti-riviltä } 35 p.
Per petitrad }

Till våra läsare!

„Gutenberg“ utkommer äfven nästa år enligt samma syftemål som hittills, men med den förändring att formatet blir 4-sidigt tidningsformat och utgifningstiden den 15:de och sista i hvarje månad.

Dessa förändringar ha vidtagits för att „Gut.“ till fullo skall kunna motsvara sitt ändamål, nämligen att oftare än hittills vara i tillfälle att beröra de händelser, som tilldraga sig inom typografkåren samt tillika vara en föreningslänk mellan alla Finlands typografer och organ för det nybildade Finska typografförbundet.

Redaktionen.

Lukijoillemme!

„Gutenberg“ ilmaantuu ensi vuonnakin saman ohjelman mukaan kuin tähänkin asti, sillä eroituksella vaan, että se kooltaan tulee olemaan 4-sivunen sanomalehti ja ilmaantumisaika joka 15:sta jo viimeinen päivä kuukaudessa.

Nämä muutokset ovat tehdyt sen takia jotta lehti paremmin kuin tähän asti voisi vastata tarkoitustaan, nimitäin useammasti kosketella asioita, jotka koskevat ammattikuntaa ja samalla olla yhdyssiteenä kaikille Suomen kirjapainajille sekä äänenkannattajana äsken perustetulle Suomen kirjaltajaliitolle.

Toimitus.

Helsingin Kirjanpainajain yhdistyksen virkailijat:

Puheenjohtaja: J. A. Kosk. Osote: Senaatin kirjapaino.

Varapuheenjohtaja: H. J. Forsström. Osote: V. Petterson ja Kumpp. kirjapaino.

Sihteeri: E. Wahlstein. Osote: Päivälehdin kirjapaino.

Rahastonhoitaja: Fr. Saastamoinen. Osote: Sime-liuksen kirjapaino. Tavataan huoneustossa joka 2:nen ja 17 p. kuukaudessa k:lo 8—9 i. p. ja myöskin kuukauskokouksissa.

Kirjastonhoitaja: A. Karjalainen. Osote: Sime-liuksen kirjapaino. Tavataan huoneustossa joka perjantai-iltana k:lo 8—10.

Juhlatoimikunnan puheenjoht.: V. Kumpu. Osote: Päivälehdin kirjapaino.

Kirjanpainajain yhdistyksen huoneusto (Vladimirinkatu 12) pidetään avoinna joka päivä k:lo 8 a. p. k:lo 12 i. p.

Typografernes förenings i Helsingfors funktionärer:

Ordförande: J. A. Kosk. Adress: Senatens tryckeri.

Viceordförande: H. J. Forsström. Adr.: V. Petterson & C:os tryckeri.

Sekreterare: E. Wahlstein. Adr.: Päivälehtis tryckeri.

Kassör: Fr. Saastamoinen. Adr.: Simeliä tryckeri.

Träffas å lokalen den 2:dra och 17:de i hvarje månad kl. 8—9 e. m. och vid månadmötena.

Bibliotekarie: A. Karjalainen. Träffas å lokalen alla fredagskvällar kl. 8—10.

Festbestyrelsens ordförande: V. Kumpu. Adr.: Päivälehtis tryckeri.

Typografernes förenings lokal (Vladimirsgatan 12) hålles öppen alla dagar från kl. 8 f. m. till 12 p. n.

Inträdande medlemmar:

S. Salmi, C. Carlsson, J. K. Lindström, H. Ny-lund.

Utträdande medlemmar:

A. Slarflund, A. Haljunen.

Yrkesinspektionen.

Såsom bekant anhöll inspektorn för östra distriktet, kanslirådet K. L. Lindeberg, på vederbörlig ort om tillsättandet af en biträdande inspektör för sitt distrikt. I sin an-hållan framhöll hr kanslirådet att han icke allena kan tillfredställande utföra inspektio-nen i det vidsträckta distriktet.

Den i arbetarekretsar väl anskrifna tid-ningen „Päivälehti“ har också i en ledande artikel tagit denna sak till tals. Vi göra ur densamma i öfversättning följande ut-drag:

Allmänna åsigten är den, att den nuva-rande yrkesinspektionen är otillräcklig. Att yrkesinspektörernes antal ökas till tre är nog önskvärdt och vi kunna ej annat än understöda denna anhållan. Meningarna kunna nog vara delade huruvida på saken vunnnes om distrikten änyo fördelades och en alldeles ny tiensteman tillsättes. Huf-vudsaken är dock att inspektörernas antal ökas.

Men om ny inspektör tillsättes, så vore det önskvärdt att, vid besättandet af tjen-sten, tillvägagå på samma sätt som t. ex. i England och hvaraf vi säkerligen skulle ha stor nytta, åtminstone hvad arbetarens fördel beträffar. Yrkesinspektorns åliggan-den äro, eller böra åtminstone vara, att för-svara arbetarnes fördelar och rättigheter samt öfvervaka deras säkerhet. Denna tiensteman bör också i många afseende stå ar-betarne mycket nära och fullkomligt be-trakta saken från arbetarnes ståndpunkt. Man har också i utlandet kommit till den erfarenhet att personer, som icke sjelf varit arbetare, utan tillhört en högre klass, icke

kunnat uppfatta och ej heller till fullo motsvara arbetarnes önskningsmål.

Det har t. ex. i England en längre tid varit arbetarnes önskan att yrkesinspektörerna böra rekryteras ur arbetarnes egna led. På den grund att de bäst känna arbetarnes behof och kunna fortare observera förekommande missförhållanden. För ungefär ett år sedan beslöt äfven dervarande regering att tillmötesgå arbetarnes önsknings- och senaste höst förordnade inrikesministern till yrkesinspektörer 15 arbetare.

Vi kunna ej fatta, hvarför icke denna idé äfven hos oss kunde förverkligas; nytan deraf skulle naturligtvis i vårt land vara lika kännbar som den varit i England. Att en dylik person nog står till finandes betvifla vi icke blott sjelfva grundidén erkännes af vederbörande. Och säkert är att detta tillvägagående skulle vara förenligt med landets arbetares önsknings- och detta har också arbetarnes representanter sjelfva förordat, nämligen att arbetarne sjelfve finge taga del i förekommande inspektioner.

Vi föreslå dertill denna saks tagande under närmare skärskådande, och ifall en ny yrkesinspektors- eller -biträdes tjänst skall tillsättas, att dertill skulle utses en man ur arbetarnes egna led.

Helsingin Kirjanpainajain yhdistyksen 25-puotinen juhla

Sunnuntaina 19 p. Elokuuta 1894.

Sittenkuin Suomen yleisen kirjanpainajain kokouksen keskustelut tältä päivältä päätyivät, saapuivat yhdistyksen jäsenet ynnä kutsutut juhlavieraat Pohjoissatamasta k:lo 1 höyrylaivoilla „Nord“ ja „Olga“ Korkeasaareen yhteiselle aamiaiselle. Yhdistyksen soitto- ja laulukunta koettivat puolestansa pitää huvimatkailejoita hauskailla juhlatuulella.

Hra *D. Halonen* tervehti juhlavieraita ammattitoverilta Ameriikasta ja Ruotsista.

Vielä puhui hra *Torvelainen* melkein tähän suuntaan:

„Arvoisat läsnäolijat!

En pidä pitkistä puheista, joten ainoastaan muutamain sanoin tahdon lausua ne tunteet ja toivomukset, jotka tämä 1:n yleisen kirjanpainajain kokous on minussa herättänyt. Iloisia ne tunteet ovat, sitä ei voi kukaan kieltää, sillä olenhan nähnyt että yksi ammattikunnistamme on asetunut toisien eteen viedäkseen itse itseään eteenpäin ja samalla näyttäen toisille tietä. Me elämme ajassa, jossa ei tapahdu mitään ylenluonnollisia ihmeitä, vaan kaikki se mikä tapahtuu on tulos toiminnasta.

Tämän kokouksen avaja lausui avauspuheessaan: „tästä päivästä on meidän aljettava uutta aikaa“. Ja että te olette oikein ymmärtäneet hänen sanansa, on tullut esiin keskustelussa. Siellä on sanottu, että toivomuksia olemme tehneet vuosikautia, mutta nyt emme tyydy pelkkin toivomuksiin, me käymme käsiksi työhön. Niin. Te olette tosiaankin alkaneet työn, joka on kaatava ne raja-aidat, joita ennakkoluulot, vieras kansallisuus y. m., y. m. ovat vaikuttaneet. Totta on, että ehkä vasta lasten lapsemme tulevat näkemään kukan siitä siemenestä, jonka Te nyt kylvätte ja sitte kaukaisessa tulevaisuudessa jälkeläisemme nauttivat täysin kypsyyden hedelmän. Mutta samalla kuin työskentelemme jälkeläistemme hyväksi, työskentelemme myöskin sille maalle, jossa he asuvat. Toivon siis, että yksissä

voimin kohotamme eläköön huudon sille maalle, jolle elämme. Eläköön Suomi! Eläköön isänmaa!“

Puheen päätyttyä lauloi yhdistyksen laulukunta „Sota-marssin“. Iloisena hajaantui joukkio saarella olevia eläimiä katselemaan, jonka jälkeen juhlavieraat saapuivat laivoille, jotka kuljettivat pitkin kaunista saaristoa vuoroin soiton ja laulun kaikuessa kauniina kesäpäivänä.

K:lo 5 vaiheella saavuttiin jälleen pohjoissatamaan, josta itsekukin kulki kotiaan kohden.

K:lo 7 i. p. kokoonnuttiin jälleen ylioppilastalon juhlasalissa, jonka peräseinä oli tilaisuutta varten kaunistettu yksinkertaisella mutta miellyttävällä maalauksella, minkä työn hra *Löf* oli suorittanut, esittäen Gutenbergin laakeroidun rintakuvan, jonka yläpuolella löytyi kirjanpainajain vaakuna.

Sittenkuin yhdistyksen soitto-kunta oli soittanut onvertyyrin ja „Mustan kaartin marssin“, astui puhujalavalle maist. *F. Wärén*, josta hän pitemmässä suomenkielisessä puheessa kosketteli yhdistyksen oloja viimeisinä 25 vuotena.

Sittenkuin yhdistyksen laulukunta hra *C. v. Knorringin* johdolla oli esiintynyt voimakkaasti ja hyvällä menestyksellä, esiintyi hra *V. Pettersson*, joka piti puheen ruotsin kielellä kertoen Kirjanpainajain yhdistyksen synnystä ja sen moninaisista vaiheista tällä neljännes vuosisadan ajalla. Puheensa lopussa huomautti puhuja siitä asemasta, joka kirjanpainajilla on isänmaan työssä. Molemmat puheet palkittiin runsailla käten taputuksella.

Taas soitti soitto-kunta muutamia kappaleita, jonka jälkeen lausui rouva *M. Rutqvist* toht. *R. Hertzbergin* runon ruotsiksi.

Laulukunnan taaskin laulettua lausui ylioppilas *Sario* mahtavalla äänellä maist. Tuokkon sepittämän runon, joka on näin kuuluva:

I.

*On aika aivan outo, rauhaton
Siin' aatteet hurjat, pyynteet kurjat pyörii.
Ne konsa pyrkii päälle kallion,
Kons' olhoon alhaisimpaan taas ne vyörii,
Miss' auennut jo niille hauta on.*

*Siin' aian pyörteess' ilopikarit
Välillä välkkyvät ja laulut soivat,
Ja rauhanhuudot, kansanmetelit
Vuorottain kuullaan; voimaans' siinä voivat
Myös näyttää — murhapommit, tikarit.*

*Mut „maailmata vanhaa“ hallitsee
Tok' kaikkiin aioin kaikkein korkein järki.
Sen pantsaria vastaan tylsene
Murhaajan puikon terävinkin kärki.
Yöss' sektasorronkin vallitsee.*

*Tään järjen työssä, Kirjanpainajat,
Olette. Tärkeempää kuin kirjapaino
Lie tälle tuskin. Aiat surkeat
Kautt' työne voi — sen muoto ehk' on kaino —
Taas saada päivät päivänpaistavat.*

*Nyt yhdistettyinä Te työskelleet
Olette viisikolmatta jo vuotta
Ja varmaaakin sill' aikaa huomanneet,
Ett' työt ei järjen työssä tehty suotta,
Valaissut kun se on maat, mantereet.*

II.

*Siis kuin urhot, uljaat veikot,
Käykää järjen toimintaan,
Joka hengen öiset peikot
Karkoittaa voi kokonaan!
Oivan saitte valohajon,
Korkeimman se Teille lahj' on,
Josta hengellensä saa
Valkeutta koko maa.
Ahtakaa, ain' ahtakaa,
Aineet' ahjoo ahtakaa!*

*Virka Teill' on, veljet, pyhä,
Fyhän liekin lietsojat.
Iäekin leimuta sen yhä
Suokaa kuin sen vartiat!
Ylläpitäkää sit' tulta,
Joka, kirikkaampi kuin kulta,
Kirkastaa voi maailmaa,
Ihmiskunta puhdistaa!
Lietsokaa, viel' lietsokaa,
Tulta palkeill' lietsokaa!*

*Olkoon painonne se paja,
Jonka tul' ei paloa
Tuota, muut jost' ahdas raja
Supista ei valoa,
Joka aikaan nykykammon
Voi viel' luoda uuden Sammon,
Jost' uus' onni sukeaa!
Käyttäkää vain vasaraa!
Takokaa — niin, takokaa,
Uusi Sampo takokaa!*

Sitten syötiin maukas illallinen ja tanssia jatkettiin aamupuoleen yötä.

I lärlingsfrågan.

(Ur Tidn. för Boktryckarkonst).

Hvarje yrke kräfver af dem, som vilja ägna sig åt detsamma, visa förutsättningar, hvilkas åsidosättande, om det icke är genom gfnä lagbestämmelser omöjliggjordt, dock icke bör utan mycket samvetsgrant öfvervägande medgifvas. I motsatt fall ådrager man sig ytterst lätt för framtiden de menligaste följder, hvilka mången gång icke blott drabba den tanklöse individen, utan äfven kunna sträcka sig ganska vidt utöfver yrket sjelft. Den som står i begrepp att välja sin lefnadsbana bör därför, innan han bestämmer sig för ett visst yrke, noga öfverväga, huruvida han är i stånd att fylla de fordringar detta yrke ställer på sin man. Detta gäller nu närmast den vuxne. Hvad barnen beträffar, är det deras föräldrars eller målsmäns oafvisliga plikt att vid val af yrke för sina skyddslingar tillse, i hvad mån dessa i såväl andligt som kroppsligt hänseende kunna motsvara yrkets kraf. Ofta nog är det äfven med hänsyn till hälsa och kroppskrafter vidt skilda fordringar, som måste uppfyllas, för att det ena eller andra yrket skall vara ett lämpligt val. Härvid ådagaläggas icke sällan en mycket malplacerad välvilja, då man ger vika för enträgna böner från föräldrar eller målsmän och i sitt yrke upptager som lärling en gosse, ehuru man, såsom ofta är fallet, redan vid en första blick kan öfvertyga sig om, att han ej besitter erforderliga kroppsliga egenskaper. Det ligger under sådana förhållanden en långt störré verkligt välvilja uti att med framhållande af talande skäl afböja hvarje enträgenhet från hans målsmäns sida. Emellertid ligga icke alla kroppsliga brister ellersjukdomsfrön i öppen dag. Icke säll-

lan döljer sig bakom de mest blomstrande kinder månet spirande sjukdomsfrö, som blott den erfarna läkaren efter en mer genomgående undersökning kan upptäcka. Men äfven mindre kroppsliga svagheter, hvilka i ett yrke äro mera utsatta för att vidare utveckla sig än hvad de voro i ett annat, äro icke alltid i ögonen fallande, ja, stuom kan vederbörande själf vara alldeles okunnig om befintligheten af något sådant. Som regel borde därför inom hvarje yrke gälla, att man vid mottagande af lärlingar rådförde sig med läkare, vare sig detta skedde på föräldrarnas eller på principalens initiativ.

Boktryckarföreningens i Leipzig medlemmar gå mycket strängt till väga — och detta med rätta — vid mottagande af lärlingar. Det är ej nog med att de skola undergå ett tillfredsställande prof, utan deras antagande är dessutom beroende på hvad svar föräldrar eller förmyndare hafva att afgifva på följande sex frågor: 1) Har sökanden under sin skoltid varit i behof af läkarebehandling för sjukdom eller yttre skada? 2) Hvari bestod i så fall hans onda? 3) Huru långvarigt var det? 4) Är sökanden besvärad af närsynthet eller långsyntet eller svag syn? 5) Hvad är faderns yrke? 6) Äro föräldrarna friska eller med hvilken sjukdom äro de behäftade? Om döda, i hvilken sjukdom?

Boktryckar- och stilgutarföreningen i Wien har hvad detta beträffar för länge sedan i sina stadgar föreskrifvit att en lärling icke får antagas med mindre han kan förete intyg om sin lämplighet för yrket med hänsyn till kroppskonstitution o. d.

Emellertid uppstår den frågan: *vilken* läkare har utfärdat intyget? Har han tillräcklig kännedom om det yrke, till hvilket sökanden vill vinna tillträde? Om så är förhållandet och om han tillika är samvetsgrann vid afgifvandet af sina utlåtanden, så måste han vägra att gifva det begärda intyget, därest han vid undersökning påträffar något lidande, som förr eller senare kommer att göra gossen oduglig till yrket eller är ägnadt att väsentligen påskynda hans undergång. Saknar däremot läkaren tillräcklig kännedom om yrket och tager han sin uppgift med mindre noggrannhet, så kan den af honom utfärdade attesten ganska lätt komma att ha mycket sorgliga följder med sig, och dessa följder med sig, och dessa följder gå ut öfver mera än den unge lärlingen eller den sedermera blifvande konstförvandten själf. Hans namn kommer ofta på sjuklistan och mer eller mindre för tidigt går han sin död till mötes, hvilket efter all sannolikhet icke skulle blifvit förhållandet, om han fått ägna sig åt ett annat yrke, som ej ställt samma anspråk på hans kroppskonstitution. Att i sådana fall sjukassorna lida ett kännbart afbräck är obestriddigt och kan för öfrigt lätt nog genom flerfaldiga exempel ledas i bevis.

Både människovänlighet, klokhet och ett vällofligt intresse för en så gagnande inrättning som sjukassorna mana alltså samstämmigt till försiktighet. Denna tillgodosåges otvifvelaktigt bäst, om man — i stället för att påfordra läkarebetyg, utfärdadt af hvilken läkare som helst — anställde en viss läkare, som särskildt lagt sig vinn om

att förvärfva erfarenheten beträffande yrket, och låte denne undersöka lärlingsapsiranterna, innan de antoges. Ett förslag i den riktningen har ock nyligen antagits af boktryckerisocieteten i Wien.

Vid Typografernes förenings i Helsingfors 25-års fest.

*Det brusar och gåser i världen vid
Och rastlös är allas äflan
Och riken rusta sig starkt till strid,
Beredda till blodig täflan.
Det sekel, som nu mot sin hvila går,
Hrem amar ännu hvad det skåda får?
Och när det kommande seklet grytt,
Stå folken förvisso i vapen på nytt.*

*Ges det då ej utväg att blifva fri
De tryckande krigens börda?
Skall slaktandet människans yrke bli,
I stället för så och skörda?
Skall allt, som blir samlat i fredens värf,
Blott tjena få till att bringa förderf?
Skall världen af blod ej en gång få nog,
Och svärden smidas till spade och plog?*

*Ack jo! Om man blott har öra derför,
Man kan till sin fröjd förnimma,
Hur mellan vapenrasset man hör,
I dagens som nattens timma,
Banbrytande krafter bereda den stund,
Då menskligheten skall sluta förbund
Och stå såsom bröder hand i hand
Med hela vår jord som sitt fosterland.*

*En hvar, som i mån af sin styrkas mått
För ädla skördar arbetar
Och utan att bry sig om spe och spott
I världen det goda letar,
Som sträfvat för sanning, för plikt och rätt,
Och gör för sin nästa hans börda lätt —
Han är en af dem, som med fasta tag
Arbeta för ljusare framtids dag.*

*Och ej, såsom fordom, i klostrens vrå
Och i folianterns gömma
Stängs tanken, en skatt blott för några få,
Som unnas dess visdom tömma.
Allt stort, som talas, allt ädelt, som tänks,
Åt tusende sinom tusen skänks,
Och faller i menskornas hjertan som frön
Och gifver en värtighet riklig och skön.*

*Hvem minnes, då säden i guldax står,
Den hand, hvilken förde plojen
Och strödde ut fröna i tidig vår,
Vid arbetet tålig och trogen?
Hvem minnes, då ädlaste tankar gått
Till seger i hydda, till seger i slott,
De tusende, hvilka i möda och svett
Dem vingar att flyga kring världen gett?*

*De begära det ej. De veta så väl,
Att målet är ett för alla.
Arbeta — och glädjas af hela sin själ
För alla skrankor, som falla,
Och känna den fröjd att ha fått vara med,
Då tanken sin strid för det goda stred,
Och ha stått på sin post vid det fria ord —
Är detta ej nog för vår lott på jord?*

Typografernes förenings bestyrelse har fått emottaga följande skrivelse:

„Till Bestyrelsen för Typografernas Förening i Helsingfors.

Vid ett besök jag nyligen gjorde i Stockholm, besökte jag äfven denna stads typografiska förenings lokal för att se huru svenkarna hafva det. Därvid sjöng föreningens utmärkta sångkör flere för en finländare kära sånger: Vårt land, Trettioåriga krigets marsch, Suomis sång. Föreningens viceordförande, herr A. C. Lindberg besteg så talarestolen och hälsade i varma, hjärtliga ord mig såsom en medlem af Finlands typografkår. Han bad mig till Helsingfors typografiförening framföra de svenska kollegernas varma tack för det bemötande deras representant hr Mårtensson rönt vid tjugufemårs festen och typografmötet i Helsingfors, uttalade de svenska typografernas fasta tro att ett finskt typografiförbund kommer till stånd och att det kommer att värka mycket godt för Finlands typografkår. Talaren slutade med en anhållan att jag ville frambära de svenska kollegernas hjärtliga hälsning till Typografernes förening i Helsingfors, hvilket jag på detta sätt frambär då ett månadsmöte icke i hast förestår, å hvilket jag kunde uppträda för att muntligen kunna göra det. Sedan talaren slutat, sjöng den kraftiga, väl samsjungna kören Björneborgarnes marsch med en själfullhet, som förde tankarna tillbaka på förgångna tider.

Många voro de kraftiga handtag med „hälsa finnarna“, som härpå gjordes mig; ett ingalunda det svagaste handtaget — var af Svenska typografiförbundets ordförande hr O. Lindström.

Då jag några dagar senare afreste från Stockholm, kommo vår bekante gäst hr Mårtensson, som samma dag återvänt till den svenska hufvudstaden, samt den gamle, allmänt aktade Sven Linge ned till båten och bådo mig frambära sina hälsningar till Helsingfors typografer.

Helsingfors den 2 oktober 1894.

Albin Fnander.

Yleishyödyllistä. Jokaiselle kirjapainossa työskentelevälle on tuttua, minkä tärkeän aseman *sieni* ammatissamme anastaa. Suuremmissa kirjapainoissa täytyy uhrata monta markkaa vuosittain tämän kalliin aineen ostamiseen jo siitakin syystä kun sitä pidellään huolimattomuudella, jotta se kulumattakin repeytyy pieniksi palasiksi kastelijan käsissä. Edellä mainitun johdosta ehdotamme sienen sulettavaksi hienosta vaan lujasta langasta kudottuun *verkkoon*, jolloin siihen vaikuttaa ainoastaan kuluminen ja kosteus, vaan repeytymisestä ei sittemmin enää ole pelkoa. — Kun kirjapainoissamme on naisia, jotka työn puutteessa useastikin virkkailevat pitsejä omiksi tarpeikseen, saattavat he sen ohessa tuollaisen suojan yhtäkkiä tekasta, sillä tällaiseen verkkoon ei välttämättömästi kykyä tarvita.

H. W—n.

Maailmanlehden ilmoitukset. „Times“-lehden numero 19 päiv. Toukok. tänä vna sisältää 24 sivua eli 144 palstaa. Näistä on 82 palstaa ilmoituksia ja 62 tekstiä. Lehden oman ilmoituksen mukaan on tämä 50 numero lehden 105-vuotisen olemassaolon aikana joka on saavuttanut tämän suuruuden. Ainoastaan 12 kertaa on ilmoituksia ollut yli 80 palstaa.

Glöm ej Tillfälliga utgiftsfonden!

Ilmoituksia. — Annonser.

Engelsk och Norsk

Valsmassa

samt

Kulörta Färger,

pincetter, ålar, och ålspetsar, kombinerade pincett-ålar, mycket omtyckta, vinkelhakar, sättskepp m. fl. boktryckeri-utensilier, i lager hos

Carl Lindh,

Helsingfors, Vladimirsgatan 20.

„GUTENBERGIN“

vuosikertoja vuodelta 1893 saadaan Toimitukselta.

Hinta 2 markkaa.

„GUTENBERG“

för år 1893 kan ännu erhållas genom Redaktionen.

Pris 2 mark.

Wilhelm Woellmer's
Stilgjuteri & Messingslinjefabrik
Berlin, Friedrichsstrasse 226.
Stort lager af
Bröd- och Titelstilar.

DAVID HALONEN

— Agentur-affär. —

Specialitet:

Boktryckeri-Materialier.

STOCKHOLM.

Adress: P. Palmqvists Aktiebolags Boktryckeri, Stora Badstugatan 1.

Representerar:

English & Scottish Lifförsäkrings-Aktiebolag i London.
Schweiziska Olycksfallförsäkrings-Aktiebolaget i Winterthur.
Preussische National, Brandförsäkringsbolag i Stettin.
E. C. Gjestvang i Stockholm & Christiania, Tryckeri-Materiel.

☞ Platser inom Sverige förmedlas mot ett arvode à 5 mk.

DAVID HALONEN

— Asiomistoimisto. —

Erikoisala:

Kirjapaino-Tarveaineita.

TUKHOLMA.

Osote: „P. Palmqvists Aktiebolags Boktryckeri, Stora Badstugatan 1“.

Edustaa:

English & Scottish Henkivakuutus-Osakeyhtiö Lontoossa.
Sveitsiläinen Tapaturmavakuutus-Osakeyhtiö Winterthurissa.
Preussische National, Palovakuutusyhtiö Stettinissä.
E. C. Gjestvang Tukholmassa ja Kristianiassa, Kirjapaino-Tarveaineita.

☞ Paikkoja Ruotsissa välitetään 5 m. korvausta vastaan.

Robert Gysae

Oberlösnitz—Dresden.

Fabrik för svarta o. kulörta

Bok- & stentrycksfärg

Kautschuksfasta boktrycksvalsmassan

„The Best“